

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Številka: 323-01/16-3/ EPA 1534-VII
Ljubljana, 7. 11. 2016

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US in 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M N E N J E

**k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih
(ZG-H) – nujni postopek**

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 36. seji 4. 11. 2016 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija **podpira** predlog zakona ob pogoju, da se v nadaljnjem postopku upoštevajo predlagani amandmaji Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije.

Predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so predstavili temeljne cilje predloga zakona, ki vsebuje rešitve za celovitejše varstvo gozdov ter učinkovitejše izvajanje ukrepov v primeru prenamnožitve podlubnikov in drugih škodljivcev ali bolezni na gozdnem drevju. Predlaga se učinkovitejše izvajanje Uredbe 995/2010/EU in s tem preprečevanje dajanja nezakonito posekanega lesa ali lesnih izdelkov na trg. Kot izhaja iz uredbe, mora vsaka država članica EU narediti vse, da nelegalno posekan les ne pride na trg. Treba je zagotoviti sledljivost lesa od sečnje do predelave lesa na samem vozilu, kar zdaj ni zagotovljeno, saj veljavna zakonodaja ne pogojuje spremljanja gozdnih lesnih sortimentov med prevozom z dokumentacijo. Trenutno ni možno ugotoviti, ali je na vozilu naložen legalno ali nelegalno posekan les. Predlaga se administrativna razbremenitev podjetij in lastnikov gozdov glede dokumentacije, ki mora spremljati prevoz gozdnih lesnih sortimentov, kar bo prispevalo k hitrejši sanaciji gozdov. Predlog zakona opredeljuje tudi rastiščni koeficient, ki je eden izmed elementov za določitev višine katastrskega dohodka. Z zakonom se tudi določa, da se za lastnika gozdov lahko izkaže tudi oseba, ki ni vpisana v zemljiško knjigo, poseduje pa overjene listine, s katerimi lahko izkaže lastništvo. Pristojnosti Zavoda za gozdove in Gozdarske inšpekcije glede varstvenih del se širi iz gozdnega drevja tudi na gozdno lesene sortimente. V zvezi s predlaganim nadzorom gozdnih lesnih sortimentov, ki so naloženi oz. se prevažajo po cesti, ter dvournim rokom za dokaz legalnosti lesa na vozilu je bilo pojasnjeno, da je ta rok določen na zahtevo Policije, ker je to vezano na policijske postopke.

Komisija se je seznanila s stališčem Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije (v nadaljevanju: KGZS), ki opozarja na nekatera odprta vprašanja predloga zakona ter predlaga amandmaje k 1., 4., 21. in 22. členu predloga zakona. Njen ključni predlog se nanaša na dopolnitev predloga zakona z jasno opredelitvijo razbremenitve odgovornosti lastnika gozdne

nepremičnine za vse aktivnosti, ki jih na tuji nepremičnini izvajajo tretje osebe. Po mnenju KGZS je treba lastnike gozdov zaradi ohranitve visokega standarda prostega dostopa v gozd nujno razrešiti odškodninske odgovornosti za morebitne poškodbe sprehajalcev in drugih oseb v gozdu. Na KGZS menijo, da bi se v primeru odškodninskih tožb zoper lastnike gozdov prosti dostop v gozd prej ali slej ukinil. Nenazadnje tak predlog podpirajo tudi gorski kolesarji in drugi uporabniki gozdnih površin, saj se zavedajo nezmožnosti trasiranja kolesarskih in drugih poti brez razbremenitve odgovornosti lastnikov gozdov. V zvezi s predlagano zakonsko rešitvijo, po kateri bi se lahko rastiščni koeficient (v nadaljevanju: RK), ki je delno osnova za katastrski dohodek, spremenil na stroške lastnike gozdov, KGZS predlaga, da Zavod za gozdove oceni primernost morebitnih pritožb in v utemeljenih primerih začne s postopkom za določitev RK. Po njenem mnenju ne bi bilo bojazni, da bi se upoštevale vse pritožbe.

Komisija podpira prizadevanja KGZS, da bi bila vsebina 21. člena Zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda med 30. januarjem in 10. februarjem 2014 (v nadaljevanju: ZUOPŽ), to je izključitev odgovornosti lastnikov gozdov za škodo obiskovalcem gozdov, določena tudi v sistemskem Zakonu o gozdovih. Komisija ugotavlja, da Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano temu predlogu ne nasprotuje oz. ga je sprva že vključilo v predlog zakona, ki je bil v javni razpravi, a ga Vlada zaradi nasprotovanja nekaterih resornih ministrstev ni podprla. Komisija opozarja, da je Slovenija ena redkih evropskih držav, ki zakonsko omogoča prost dostop v gozd, kar sicer ni nič narobe, če bi obenem zakonodaja istočasno jasno določala, da obiskovalci prosto dostopajo v gozdove na lastno odgovornost.

Komisija podpira odpravo prevoznic, ki so bile uvedene zaradi evropskih zahtev po zagotavljanju sledljivosti posekanega lesa, ob tem pa opozarja na obrazložitev ocene finančnih posledic predloga zakona, iz katere je razumeti, da bodo knjigovodske listine, ki nadomeščajo prevoznice, zagotovile učinkovitejši nadzor sledljivosti lesa in s tem zmanjšale trgovino z nezakonitim lesom in lesnimi izdelki. Očitno je, da prevoznice, ki sicer niso bile dolgo v veljavi, niso dosegle pričakovanega učinka. Postavlja se vprašanje, ali bodo novi ukrepi pripomogli k zmanjšanju nezakonite sečnje in trgovine z lesom oz. gozdnimi lesnimi sortimenti oz. povečanju zakonitega trgovanja in s tem tudi višjim prilivom v državni proračun.

V zvezi s 3. členom novele zakona oz. drugim odstavkom spremenjenega 17. b člena, na podlagi katerega lastnik gozda v določenih primerih ne potrebuje knjigovodske listine za prevoz gozdnih lesnih sortimentov, ampak zadošča dovoljenje za posek dreves, komisija opozarja na 4. člen novele zakona oz. šesti odstavek spremenjenega 17. c člena in 14. člen novele zakona oz. 5. točko spremenjenega prvega odstavka 77. c člena, kjer je določeno, da se lahko prevoznik izloči iz prometa, če nima pri sebi knjigovodske listine oz. jo mora v določenem roku predložiti, ter da se ga lahko kaznuje z globo, če na zahtevo pooblaščenih uradnih oseb ne izroči knjigovodske listine na vpogled. Postavlja se vprašanje, ali bi moral zakon v 3. in 14. členu novele zakona poleg knjigovodske listine navajati tudi dovoljenje za posek dreves. Komisija meni, da je treba zaradi večje jasnosti in razumevanja zakonskih obveznosti lastnikov gozdov oz. prevoznikov gozdnih lesnih sortimentov podati dodatno pisno obrazložitev prej navedenih rešitev, da ne bo ob nadzoru na terenu prihajalo do težav v smislu izločanja vozil iz prometa oz. kaznovanja prevoznikov (lastnikov gozdov), za katere se ne zahteva knjigovodska listina, ampak dovoljenje za posek drevesa (odločba o izbiri dreves za posek, odločba o sanitarni sečnji, dovoljenje za krčitev gozda, odločba o negovalnih delih v gozdu).

V zvezi z nadzorom gozdnih lesnih sortimentov in zahtevanimi listinami, ki jih spremljajo med nalaganjem in prevozom, komisija opozarja na primere, ko lastniki gozdov želijo posekati nekaj dreves oz. so jih primorani posekati čim prej ter dobijo takoj ustno dovoljenje gozdarjev, a morajo na izdajo pisnega dovoljenja za sečnjo čakati tudi nekaj dni. Komisija poudarja, da se od lastnikov gozdov, kjer so se namnožili podlubniki, pričakuje čim prejšnja sečnja in čim hitrejši odvoz lesa iz gozdov. Z zahtevo po predhodni pridobitvi pisnega dovoljenja za sečnjo se zavira postopek reševanja škode v gozdovih. Poleg tega člani

komisije opozarjajo, da vsakršno odlašanje sečnje in odvoza s podlubniki napadenimi drevesi vpliva na zniževanje cene lesa. Komisija poudarja, da bi bilo treba v prihodnje razmisliti o zakonskih rešitvah, ki bi lastnikom gozdov omogočale posek določene količine lesa za domačo uporabo brez predhodno pridobljenega dovoljenja.

Komisija ugotavlja, da se predlagana rešitev glede sestavljanja knjigovodske listine v treh izvodih razume tako, da se sestavi in podpiše en izvod te listine, če je lastnik, pošiljatelj, prevoznik in prejemnik ena in ista oseba.

Komisija je po opravljeni razpravi sprejela naslednje s k l e p e:

- 1. Komisija podpira Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih ob pogoju, da se v nadaljnjem postopku upoštevajo predlagani amandmaji Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije.**
- 2. Komisija poziva predlagatelja zakona, da pripravi dodatno pisno obrazložitev zakonskih rešitev glede nadzora prevoza gozdnih lesnih sortimentov in z njo seznaniti tako lastnike gozdov kot nadzorne organe (gozdarske inšpektorje, Policijo, finančno upravo) ter na ta način prepreči morebitno različno tolmačenje zakonskih rešitev glede knjigovodske listine oz. druge predpisane listine (dovoljenje za posek dreves), ki spremljajo gozdne lesne sortimente med prevozom.**
- 3. Komisija podpira predlagane amandmaje Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije k 1., 4., 21. in 22. členu predlogu zakona in poziva kvalificirane predlagatelje amandmajev, da jih proučijo in v nadaljevanju zakonodajnega postopka povzamejo kot svoje:**

K 1. členu:

36. točka drugega odstavka 1. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Dovoljen dostop v gozd je prost dostop v gozd ter drug dostop v gozd, ki se izvaja na lastno odgovornost in je v skladu s predpisi, ki urejajo gozdove.«

Obrazložitev:

Z dodatnim pojasnilom se izrecno opredeljuje, da lastniki gozdov ne odgovarjajo za poškodbe in škodo, ki bi obiskovalcem gozdov nastala pri dovoljenem dostopu v gozd. Na podlagi 5. člena Zakona o gozdovih mora lastnik na svojem gozdnem zemljišču tretjim osebam – nelastnikom gozdnega zemljišča – dopustiti prost dostop v gozd. To pomeni, da morajo lastniki gozdnih zemljišč dopustiti prosto hojo oziroma drug dostop po svojem gozdu. Ob tem bi lahko npr. padla suha veja na obiskovalca in ga poškodovala, ta pa bi sprožil odškodninsko tožbo zoper lastnika gozda. Tretje osebe se morajo v vsakem trenutku zavedati, da so prisotne na tuji nepremičnini (zasebna lastnina je ustavna kategorija), ki lastniku prinaša pravice (upravičenja za gospodarjenje z nepremičnino) in odgovornosti (davčne obveznosti, obveznost določenega ravnanja z nepremičnino po področnih predpisih). Tretje osebe se morajo na tuji nepremičnini vesti samoodgovorno in upoštevati vsa zakonita navodila ter opozorila lastnika, zakupnika ali drugega uporabnika nepremičnine (npr. opozorilo zaradi sečnje, označena prepoved nabiranja gozdnih plodov ipd.).

Preneseno iz prakse drugih področij, ko se sprožajo velike odškodninske tožbe, tudi za malenkosti, lastniki gozdnih zemljišč pričakujejo, da se bo ohranila dosedanja praksa dostopa v gozd na lastno odgovornost. Trenutno namreč v Sloveniji na srečo še nimamo sodne prakse glede tožb lastnikov za njihovo odgovornost glede poškodb obiskovalcev oziroma nelastnikov pri obisku gozda peš ali s kolesom. Trenutna praksa je obisk gozda oziroma prehod preko gozdnih zemljišč in gozdnih vlak na lastno odgovornost, čeprav ta v

zakonu ni predpisana (za gozdne ceste je razbremenitev odgovornosti lastnika zapisana v 39. členu Zakona o gozdovih).

V praksi se že več let srečujemo s primeri, ko lastniki želijo oziroma pričakujejo dosledno zapisano razbremenitev odgovornosti, s čimer bi lažje dovolili tudi označitev poti za pohodništvo ali gorsko kolesarjenje, ohranili pa bi ureditev prostega dostopa v gozd (5. člen Zakona o gozdovih). Ni si moč predstavljati, da bi obdržali pravico prostega dostopa do gozdnih zemljišč, če bi lastniki začeli plačevati odškodnine za poškodbe obiskovalcev. Omejevanje prostega dostopa na gozdne nepremičnine bi predstavljal težavo predvsem za rekreacijo in turizem.

Nekateri primeri iz prakse nazorno prikazujejo razsežnost problema:

- Še danes je v gozdu po žledolomu iz leta 2014 ogromno podrtih dreves, predvsem listavcev, ki bi jih bilo treba sanirati do konca letošnjega leta. Ker za takšen trhel les ni kupcev, je vprašanje, ali bodo območja sploh kdaj sanirana. Lastnik in splošna javnost ve, da je hoja po takšnih območjih nevarna – do konca 2016 je lastnik razbremenjen odškodninske odgovornosti na podlagi Zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda med 30. januarjem in 10. februarjem 2014. Z naslednjim letom razbremenitev odgovornosti lastnika gozda za obiskovalce (nelastnike gozdnega zemljišča) preneha.
- Ko lastniki izvajajo sečnjo, nemalokrat proti koncu dneva obvisi drevo, ki ga do teme ne morejo do konca podreti. Lastnikom ne preostane drugega, kot da označijo in pustijo obviselo drevo do naslednjega dneva ali, če je slabo vreme, tudi dlje, če je delo zaradi vremenskih razmer nevarno. Po ujmah je v gozdu veliko obviselih dreves, ki niso označena. Če nastane škoda ali poškodba ter se ugotovi, da lastnik iz malomarnosti ni ukrepal, bi lahko sodišče glede na dikcijo »Dovoljen dostop v gozd je prost dostop v gozd ter drug dostop v gozd, ki se izvaja na lastno odgovornost in je v skladu s predpisi, ki urejajo gozdove.« odločalo skupaj z načelom Obligacijskega zakonika (10. člen) glede tega, ali je lahko obiskovalec nevarnost videl in predvidel in se je lahko izognil in ali je lastnik naredil vse, kar je bilo v njegovi moči za preprečitev škode. Lastnik se v primeru malomarnosti ali naklepnosti ne more izogniti splošnega načela Obligacijskega zakonika.
- V času izvajanja sečnje lastnik gozda označi gozdno vlako iz obeh strani z obvestilom o sečnji. Gobar, ki se sprehaja po gozdu, se ne zmeni za opozorilno tablo in za očitne znake izvajanja sečnje z zvoki motorne žage in zabijanja klina. Gobar tudi napačno oceni nevarnost klica "pazi pada" in želi na vsak način po najbližji poti prečkati nevarno območje sečišča. Primeri v praksi niso redki. Obiskovalci se morajo zavedati, da so za svojo varnost odgovorni sami.

Med organizacijami predstavnikov kolesarjev in turizma ter predstavniki lastnikov kmetijskih in gozdnih zemljišč, je bilo ugotovljeno, da bodo zasebni lastniki nepremičnin praviloma dovolili uporabo svojih nepremičnin za kolesarjenje, če se v zakonodaji jasno opredeli, da lastnik na svojem gozdnem zemljišču ni odgovoren za aktivnosti in ravnanja tretje osebe (nelastnika nepremičnine).

Na podlagi Zakona o gozdovih se v načrtih za gospodarjenje z gozdovi določijo območja, na katerih sta mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakah in drugih poteh (10. člen Zakona o gozdovih). Takšna območja dajejo možnost razvoja turizma v gozdu, še posebej kolesarjenja, ki je izredno hitro rastoča oblika rekreacije. Razvoj takšne vrste turizma pa bi prinesel tudi dodaten zaslužek lokalnemu prebivalstvu, nova delovna mesta ter posledično tudi več denarja v državni proračun. Vendar pa je treba za takšno obliko rabe gozda (poti) pridobiti soglasje lastnika gozda. Lastniki gozdov pa soglasja ne dajejo ravno zaradi tveganja, da bo v primeru, da se npr. kolesar poškoduje na gozdni vlaki (poti), ta odškodninsko tožil lastnika gozda.

Predlog dopolnitve 1. člena predloga zakona je pripravljen tudi z namenom po spremembi predpisov, ki urejajo (gorsko) kolesarjenje v Sloveniji. Zaznala se je namreč potreba po ureditvi tega področja, zlasti zaradi prednosti, ki jih kolesarjenje lahko predvsem v smislu trajnostnega turizma prinese podeželju. Kolesarski turizem je odličen za gospodarstvo, še

posebej za lokalna podeželska gospodarstva. Kolesarski gost neredko obiskuje manjše in odmaknjene kraje, pri čemer raje izbere lokalne ponudnike. Med njimi so pogosto kmetije, s čimer kolesarski gost na svoj način sodeluje pri ohranjanju kulturne krajine. V številnih hribovitih in gorskih občinah Slovenije je kolesarjenje strateški turistični proizvod. Pri tem pa se Posočje, Koroška, Gorenjska in podobne regije v svojih prizadevanjih za razvoj zelenega turističnega proizvoda v obliki gorskega kolesarjenja soočajo s številnimi težavami.

Štirje zakoni v Republiki Sloveniji s smiselno enako vsebino, kot se zdaj predlaga z amandmajem, določajo razbremenitev odgovornosti lastnika nepremičnine za škodo, ki nastane tretjim osebam na njihovi nepremičnini:

- ZUOPŽ v 21. členu glede dostopa v gozd (»Do 31. decembra 2016 osebe na lastno odgovornost dostopajo v gozd.«),
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11-UPB, 58/12 in 27/16) v 7. členu glede prostega prehoda preko kmetijskih zemljišč (»Oseba, ki ni lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča, uporablja kmetijska zemljišča na lastno odgovornost.«),
- Zakon o planinskih poteh (Uradni list RS, št. 61/07) v 5. členu glede uporabe planinskih poti (»Uporabniki uporabljajo planinske poti na lastno odgovornost.«) in
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14 in 24/15) v 39. členu glede uporabe gozdnih cest (»Gozdne ceste praviloma lahko uporabljajo tudi drugi uporabniki, morajo pa biti označene, da so gozdne ceste in da jih drugi uporabniki uporabljajo na lastno odgovornost.«).

Državni svet se je do problematike že opredelil v postopku spremembe Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04-UPB, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B in 46/14). 14. 5. 2014 je sprejel mnenje, da »v zvezi s prepovedjo vožnje v naravnem okolju Državni svet predlaga, da se zakonsko opredeli odškodninska odgovornost voznikov motornih vozil in kolesarjev ter drugih obiskovalcev na način, da se ti gibljejo po kmetijskih in gozdnih zemljiščih na lastno odgovornost« (dokument št. 801-01/14-4/ z dne 14. 5. 2014). Ker je določba že navedena v ZUOPŽ, Državni svet nadalje meni, da bi »taka ureditev morala veljati generalno za vsa kmetijska in gozdna zemljišča in ne samo v času izvajanja sanacije gozdov.« Mnenje Državnega sveta je bilo upoštevano pri razbremenitvi odgovornosti lastnikov kmetijskih zemljišč za ravnanja tretjih oseb kot obiskovalcev na zasebnih kmetijskih zemljiščih (sprememba ZKZ-E, Uradni list RS, št. 27/16).

K 4. členu:

V šestem odstavku 17. c člena se besedilo »dveh ur« nadomesti z besedno zvezo »48 ur«.

Obrazložitev:

Predlaga se daljši rok za dostavo knjigovodske listine, če se jo pozabi izpolniti. Če se prevaža legalno posekan les, se to brez problema dokaže. Rok dveh ur je popolnoma nerealen in v praksi neizvedljiv, zlasti ob popoldnevih, večerih in vikendih se lahko zgodi, da bo dostava knjigovodske listine nadzornemu organu trajala dlje časa od predvidenih dveh ur.

K 21. členu:

V 21. členu se besedna zveza »v enem letu« nadomesti z besedno zvezo »v roku treh mesecev«.

Obrazložitev:

Predlaga se krajši rok za sprejem pravilnika. Predlagani enoletni rok je predolg, še posebej, ker za določitev in preverjanje ni treba določati nove metodologije, temveč se le povzame obstoječo.

K 22. členu:

22. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Lastniki gozdov lahko predlagajo Zavodu preveritev RK za vse veljavne gozdnogospodarske načrte gozdnogospodarskih enot, sprejete pred uveljavitvijo tega zakona. Zavod oceni primernost predloga in v utemeljenih primerih začne s postopkom za določitev RK.«

Obrazložitev:

Morebitne napake rastiščnega koeficienta, ki so lahko tudi sistemske narave, bi morali popraviti po uradni dolžnosti, zato se predlaga, da lahko lastnik, ki oceni da je rastiščni koeficient napačno določen, na to opozori Zavod za gozdove, ki strokovno oceni smiselnost pripombe in poda predlog za postopek preveritve rastiščnega koeficienta.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Cvetko Zupančič.

Predsednik
Cvetko Zupančič, l.r.